

Paragraf 139

Ärendenummer KS2022/634

Samverkansavtal med polisen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. kommunen undertecknar samverkansavtalet med Polisen,
2. samverkansavtalet ersätter tidigare samverkansavtal med Polisen (KS2019/42).

Sammanfattning

Samverkansavtalet mellan Enköpings kommun och Polismyndigheten lokalt i Enköping syftar till att skapa en fördjupad samverkan mellan organisationerna. Målet är att gemensamt rikta insatserna för att minska brottsligheten och öka tryggheten i kommunen.

Våra organisationer har gemensamma nämnare där kommunfullmäktiges mål om att "skapa förutsättningar för en hållbar och trygg livsmiljö", kan möta polisens vision "Din polis – gör hela Sverige tryggt och säkert" och polisens verksamhetsidé om att "nära medborgarna och tillsammans leder vi effektivt och engagerat det brottsbekämpande arbetet".

För att nå dessa mål på lokal nivå åtar sig kommunen och polisen att:

- Samfällt underlätta god samverkan, utifrån en gemensam lägesbild av de utmaningar och problem som den geografiska kommunen har eller kan komma att få.
- Ömsesidigt ta ansvar för att de villkor, åtaganden och skyldigheter som anges i avtalet uppfylls.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-07-14

Samverkansavtal 2022-2023

Samverkansavtal 2019-2022, 2019-01-15

Kommunledningsförvaltningens
Marcus Wennerström
0171-62 61 18
marcus.wennerstrom@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Samverkansavtal med polisen 2022-2023

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens beslutar att:

1. kommunen undertecknar samverkansavtalet med Polisen,
2. samverkansavtalet ersätter tidigare samverkansavtal med Polisen (KS2019/42).

Ärendet

Bakgrund

Samverkansavtalet mellan Enköpings kommun och Polismyndigheten lokalt i Enköping syftar till att skapa en fördjupad samverkan mellan organisationerna. Målet är att gemensamt rikta insatserna för att minska brottsligheten och öka tryggheten i kommunen.

Våra organisationer har gemensamma nämnare där kommunfullmäktiges mål om att "skapa förutsättningar för en hållbar och trygg livsmiljö"¹, kan möta polisens vision "Din polis – gör hela Sverige tryggt och säkert" och polisens verksamhetsidé om att "nära medborgarna och tillsammans leder vi effektivt och engagerat det brottsbekämpande arbetet".

För att nå dessa mål på lokal nivå åtar sig kommunen och polisen att

- Samfällt underlätta god samverkan, utifrån en gemensam lägesbild av de utmaningar och problem som den geografiska kommunen har eller kan komma att få.
- Ömsesidigt ta ansvar för att de villkor, åtaganden och skyldigheter som anges i avtalet uppfylls.

Fokus för arbetet 2022-2023 kommer att vara att:

---

¹ Kommunfullmäktiges långsiktiga plan 2020-2023 (KS2019/47)

1. Basera gemensamma framtida insatser och prioriteringar utifrån kontinuerligt uppdaterad faktabaserad lägesbild
2. Vidareutveckla och stärka arbetsinsatser för att öka tilliten mellan medborgare och offentliga myndigheter
3. Ömsesidigt ta ansvar för utveckling av implementerade och/eller nyskapande metoder och kunskapsområden
4. Trygga fortlevnaden av befintliga välfungerande strukturer för det brottsförebyggande arbetet

Samverkansavtalet ersätter tidigare samverkansavtal från 2018 (KS2019/42).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunledningsförvaltningen i samverkan med kommunpolis. Avtalet har även cirkulerats i kommunens brottsförebyggande forum "Tryggare Enköping" för att förankra innehållet i en bredare grupp.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen bedömer att avtalet med polisen tjänar kommunen väl. Att det hjälper till att inrikta och fokusera arbetet på området och leder till bättre använda resurser.

Anledningen till att förlängningen av avtalet endast sträcker sig för perioden 2022-2023 är bland annat den, antagligen, kommande lagstiftningen för kommuners uppgifter på det brottsförebyggande området som föreslås i SOU 2021:49 "Kommuner mot brott". Arbetet som föreslås ovan överensstämmer med inriktningen i SOUn och kommer att tjäna Enköpings kommun väl i att bygga ett långsiktigt arbete mot brottslighet i kommunen.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet har inte några ekonomiska konsekvenser utan arbetet kommer att ske inom den ram som har anslagits.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Beslutet kan långsiktigt få positiva sociala konsekvenser för kommunen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-07-14

Samverkansavtal 2022-2023

Samverkansavtal 2019-2022, 2019-01-15

Hannu Högberg
t.f. Kommundirektör
Enköpings kommun

Marcus Wennerström
Trygghets- och säkerhetschef
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:
Polisen

Samverkansavtal 2022–2023

Enköping – en trygg och säker kommun

Samverkansavtalet syftar till att skapa en fördjupad samverkan mellan Enköpings kommun, i följande benämnt kommunen, och Polismyndigheten lokalpolisområde Enköping/Håbo, i följande benämnt polisen, för att minska brottsligheten och öka tryggheten i alla delar av Enköping. Samverkansavtalet ska säkerställa att kommunen och polisen stödjer och ger resurser till det brottsförebyggande arbetet. Syftet med avtalet är att vi gemensamt ska bidra till att Enköping är tryggt och säkert.

Våra organisationer har gemensamma nämnare där kommunfullmäktiges mål om att "skapa förutsättningar för en hållbar och trygg livsmiljö"¹, kan möta polisens vision "Din polis – gör hela Sverige tryggt och säkert" och polisens verksamhetsidé om att "nära medborgarna och tillsammans leder vi effektivt och engagerat det brottsbekämpande arbetet".

För att nå dessa mål på lokal nivå åtar sig kommunen och polisen att

- Samfällt underlätta god samverkan, utifrån en gemensam lägesbild av de utmaningar och problem som den geografiska kommunen har eller kan komma att få.
- Ömsesidigt ta ansvar för att de villkor, åtaganden och skyldigheter som anges i avtalet uppfylls.

Utifrån en gemensam samverkansmodell (bilaga 1) avser kommunen och polisen att gemensamt ta sig an uppgifterna. Fokus för arbetet under perioden 2022–2023 är att:

1. Basera gemensamma framtida insatser och prioriteringar utifrån kontinuerligt uppdaterad faktabaserad lägesbild
2. Vidareutveckla och stärka arbetsinsatser för att öka tilliten mellan medborgare och offentliga myndigheter
3. Ömsesidigt ta ansvar för utveckling av implementerade och/eller nyskapande metoder och kunskapsområden
4. Trygga fortlevnaden av befintliga välfungerande strukturer för det brottsförebyggande arbetet

---

¹ Kommunfullmäktiges långsiktiga plan 2020–2023

Ekonomi

Kommunen och polisen svarar för sina egna kostnader om inget annat överenskommes.

Uppföljning och överenskommelser

Arbetet kommer att följas upp inom ramen för samverkansmodellen, och då främst genom kommunens arbete med Tryggare Enköping.

Utöver samverkansavtalet finns överenskommelser om specifika gemensamma åtaganden genom medborgarlöften.

Peter Book

Kommunstyrelsens ordförande

Maida Klasson

Lokalområdeschef Polisen

Bilaga 1 Samverkansmodellen

Samverkansarbetet kommer att genomföras utifrån en modell där undertecknande parter ingår. Inom ramen för samverkansmodellen kommer även andra samhällsaktörer att inbjudas för att medverka till att gemensamt arbeta för de målbilder som avtalet identifierar. Arbetet sker på strategisk, taktisk och operativ nivå.

Strategisk samverkan

På strategisk nivå samverkar de parter som undertecknar denna överenskommelse för att följa upp och inrikta arbetet. I den strategiska samverkan är polisen representerad av kommunpolis. Kommunen är representerade genom Kommunledningsförvaltningen (Trygghets- och säkerhetschef och Trygghetsstrateg), Utbildningsförvaltningen, Socialförvaltningen och Upplevelseförvaltningen. I arbetet kan även andra funktioner inom kommunen komma att ingå.

Målsättningen för den strategiska samverkan är att överse att mål för arbetet möts samt att ansvara för att det finns strukturer som möjliggör för ett effektivt arbete.

Arbetet avrapporteras till Kommundirektörens utökade ledningsgrupp, eller motsvarande forum, samt kommunstyrelsen.

Taktisk samverkan

Avtalsparterna och andra samhällsbärande aktörer ingår i arbetsgruppen Tryggare Enköping. Målet med Tryggare Enköping är att omsätta strategisk inriktning till aktiviteter där parterna kartlägger, utvecklar och effektiviserar kommunens och samarbetsparternas arbete för att Enköpings kommun ska vara en trygg och säker plats.

Syftet med gruppen är att:

- öka säkerheten och motivera till trygghetsskapande åtgärder i kommunen
- bidra till en effektiv samverkan inom Enköpings kommun gällande brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete
- samordna det kommunövergripande trygghetsarbetet och det externa säkerhetsarbetet på ett effektivt sätt
- tillsätta tillfälliga arbetsgrupper utifrån aktuella och prioriterade problemområden som drivs i projektform med en tydlig åtgärdsplan under en avgränsad tid

Operativ samverkan

Operativt sker arbetet dels genom att omsätta den taktiska nivån till aktiviteter i egen organisation. Utöver detta sker också samordnade operativa insatser kring olika fokusområden där eller när behov uppstår. Exempel på det kan vara tidsmässigt återkommande händelser, såsom skolavslutningar, eller händelseutvecklingar där flera av de ingående parterna genom samordning kan nå effektivare resultat.

Operativt kan ingående parter också använda sig av Trygghetstriangeln, där hastigt uppkomna behov av samordning och samverkan kan lyftas.

Enköping- en trygg och säker kommun

SAMVERKANSAVTAL

Enköpings kommun

Polismyndigheten lokalpolisområde Enköping/Håbo

2019-2022

**ENKÖPINGS
KOMMUN**

Polisen

Samverkansavtal del 1

Enköpings kommun och Polismyndigheten lokalpolisområde Enköping/Håbo tecknar gemensamt ett avtal bestående av två delar. Den första delen omfattar framtagande av en sammanvägd lägesbild, byggd på kommunala och polisiära underlagsrapporter¹, och de åtaganden som detta medför. Den andra delen omfattar de brotts- och trygghetsproblem som parterna gemensamt prioriterar, med den gemensamma sammanvägda analysen som beslutsunderlag. Denna del omfattar även de åtaganden som respektive part förbinder sig att genomföra inom överenskommen tidsperiod.

---

¹ Sociala kompassen – socioekonomisk och demografisk analys av Enköpings kommun på NYKO nivå 2018

Rapport anmäld brottslighet – en polisiär analysrapport om brottsutvecklingen fördelat på NYKO nivå 2018

Enköping 2019-01-15

Parterna åtar sig att:

- Samfällt underlätta god samverkan, utifrån en gemensam lägesbild av de utmaningar och problem som den geografiska kommunen har – eller kan komma att få.
- Ömsesidigt ta ansvar för uppfyllnad av villkor, åtaganden och skyldigheter som anges i avtalet.

Samverkansavtal del 2

Kommunen och Polismyndigheten har prioriterat ett ramavtal med följande processmål:

- 1 Basera gemensamma framtida insatser och prioriteringar utifrån kontinuerligt uppdaterad faktabaserad lägesbild
- 2 Vidareutveckla och stärk arbetsinsatser för att öka tilliten mellan medborgare och offentliga myndigheter
- 3 Ömsesidigt ansvarstagande avseende utveckling av implementerade och/eller nyskapande metoder och kunskapsområden
- 4 Trygga fortlevnaden av befintliga välfungerande strukturer för det brottsförebyggande arbetet

Enköping 2019

Ingvar Smedlund

Kommunstyrelsens ordförande Enköpings kommun

Peter Lund

Kommundirektör Enköping kommun

Lars Jansson

Lokalområdeschef Polisen

Bilaga 1

Inledning

"Enköping är inspirerande med en livsmiljö där alla kan utveckla sitt allra bästa jag" – Enköpings Vision år 2030

"Din polis – gör hela Sverige tryggt och säkert" – Polisens vision

"Nära medborgarna och tillsammans leder vi effektivt och engagerat det brottsbekämpande arbetet" – Polisens verksamhetsidé

Det är allas gemensamma ansvar att bidra till ett gott, tryggt och värdigt liv. Som offentliga företrädare är vårt första och viktigaste uppdrag att utgå och arbeta för det som gagnar medborgarna. I enlighet med Enköping kommuns vision och Polismyndighetens inriktningsdokument, utgår uppdraget från ett medborgarperspektiv. Rätten till ett liv där drömmar ges förutsättningar till förverkligande. Ett liv och livsmiljö som inte begränsas av faktorer som otrygghet, rädsla och frånvaro utan istället fylls av inkluderande, inspirerande, förtroendeskapande och trygga incitament. Det skapar tillit mellan organisationer och medborgare.

Ett samverkansavtal är att visa helhet, ett incitament till att vilja göra mer. Ett ramverktyg för företrädare från kommunen och polisen att samla kraft och åstadkomma mer tillsammans än var för sig. Samverka som kraft för mervärden som inte annars vore möjligt. Det ska märkas i verksamheternas respektive organisationer, i möte med medborgarna och i möte med varandra över den geografiska kommunen.

När samverkan fungerar möts kommunen och polisen utifrån samma viljeinriktning på strategisk och operativ nivå. Gemensamma problembilder och prioriteringar leder till ömsesidigt ansvarstagande och en hög ambition att systematiskt arbeta med uppföljning. Det bidrar även med ökad förståelse för rollfördelning och minskad risk för prestige. Lyckas parterna ges effekter från de tidiga förebyggande insatserna via det direkt brottsbekämpande arbetet till möjligheter att få hjälp och stöd.

Ett samverkansavtal är ett ramavtal som ska visa färdriktning för långsiktiga sociala åtaganden, strategisk planering och mer kortsiktig situationell intervention. Det är ett avtal som fastslår förutsättningar för arbetet. Det är av största vikt att bägge parter ser sitt ansvar, att det finns förståelse för vilka förutsättningar som råder och en ömsesidig ödmjukhet för varandras profession.

Bakgrund

Det underlag som ligger till grund för det övergripande målet och samverkansområdena ska vara baserat på en rad olika faktorer. Allt redovisas inte i avtalet utan hänvisas till en underlagsbedömning. Generellt ska samverkansavtalet vila på lokala förutsättningar, generell forskning, prioriterade målgrupper och arenor samt andra styrdokument som berör avtalets struktur.

Fakta om Enköping

Enköping tillhör den fjärdedel av Sveriges kommuner som har bäst framtidsutsikter². Dels är det en kommun där invånarantalet ökar. Vid halvårsskiftet år 2018 bodde cirka 44 000 invånare³ (SCB siffror) inom kommunens gränser. Två tredjedelar bor i de sju tätorterna och en tredjedel på landsbygden. Det är en typisk pendlarkommun där ca en femtedel av befolkning arbetar på annan ort. Det gynnsamma geografiska läget gör det möjligt att inom 1 timme nå ett tiotal andra tätorter av varierande storlek, där Stockholmsregionen är den klart största. Detta medför vissa förutsättningar för orten och formar dess identitet. Enköping har under lång tid definierats utifrån starka symboler som industriföretaget Bahco och landsbygdsnäringsen. Idag är de ersatta med ett levande småföretagarklimat, mälarnära boende och slogan "Sveriges närmaste stad", som också är symbolisk för den närhet som Enköping också får till storstadens impulser. Som ytterligare del läggs en utveckling från homogenitet i befolkningsstrukturen till en idag mångkulturellt heterogen blandning av människor i olika åldrar och ursprung. Här återfinns kraft och potential men också moment av utmaningar och dilemman då förändringen skett under en kort tidsperiod.

Enköping har en spridd åldersfördelning där var tredje invånare är under 24 år och var femte är 65 år och äldre. Kommunen har en arbetslöshet (20171231) på 6,2 %. Män i Enköping har en högre medelinkomst jämfört med riket medan kvinnor har en lägre jämfört med riket. Utbildningsnivån i Enköping är klart lägre än riket och länet i snitt, 28 % av befolkningen har en eftergymnasial utbildning⁴ jämfört länet (43 %) och riket (37 %). Kvinnor i kommunen har en högre utbildningsnivå än män, men är har lägre jämfört med kvinnor i länet och riket (9 %), vilket är samma avstånd som männen är från män i länet och riket.

Enköping har precis som andra kommuner skillnader i sociodemografi och socioekonomi. I Enköping råder liknelsen 80/20. I 80 % av kommunens NYKO (nykelkodsområden) är förutsättningarna gynnsamma och relativt lika avseende faktorer som utbildning, arbete, inkomst medan 20 % av kommunens NYKO avviker med såväl högre ohälsotal, arbetslöshet och utanförskap. Det är även i de 20 % som de allra flesta nyanlända bosätter sig.⁵

---

² Sociala kompassen – socioekonomisk och demografisk analys av Enköpings kommun på NYKO nivå 2018

³ SCB statistik 2018-06-01

⁴ SCB statistik 2018-06-01

⁵ Sociala kompassen – socioekonomisk och demografisk analys av Enköpings kommun på NYKO nivå 2018

Underlag för bedömning

Kriminologisk forskning visar basfakta att förhålla sig till vid skrivandet av ett samverkansavtal. Ingen vet idag hur stor den faktiska brottsligheten i Sverige är. Det som finns är den rapporterade anmälda brottsligheten till Polismyndigheten. Mörkertalet varierar kraftigt mellan brottstyper och över tid⁶. Faktum är att brottsligheten drabbar befolkningen i olika grad och omfattning. Vissa nyckelgrupper i samhället utsätts i högre grad än andra grupper för brottsliga handlingar. Där återfinns ensamstående kvinnor med barn, unga män 16-24 år, socialt exkluderade och marginaliserade grupper samt servicepersonal. Det finns en liten grupp livsstilskriminella som står för en majoritet av den rapporterade brottsligheten. Detta gäller på nationell, regional och lokal nivå.⁷

Tidig identifiering av risk och skyddsfaktorer förbättrar förutsättningarna för individer att undvika att hamna i kriminella miljöer samt skyddar utsatta målgrupper att drabbas av brott. Ju tidigare dessa insatser sker, desto större möjlighet att lyckas. Därför bör kraft riktas mot främjande och tidiga preventiva åtgärder för barn och ungdomar och deras familjer samt i deras närmiljöer där de vistas, som skola, fritid och bostadsområde. Detta hänsynstagande bör vara i beaktning som underlag i alla valda samverkansområden.⁸

Trygghet står inte i rak relation till brottsfrekvens och grad av utsatthet utan i högre grad från vad som upplevs vara en trygg och otrygg livssituation och livsmiljö. Det skapar en komplexitet i ansatsen till ett arbete för att öka tryggheten i samhället. Därför är det viktigt att definiera vad trygghet är och att se allas roll, från det främjande perspektivet via det förebyggande till de akuta insatserna och reparativt efterarbete. Trygghet är olika i tid, rum och vilken målgrupp som avses. Det är svårt att med tydlighet fastställa om tryggheten ökar eller minskar i samhället i stort eller för olika grupper i befolkningen. Nationella trygghetsundersökningen från BRÅ (brottsförebyggande rådet) ger en övergripande bild att, något förenklat, tryggheten historisk ökat i redan trygga områden medan otryggheten förstärkts i redan otrygga områden. Den senaste undersökningen visar på ett trendbrott då tryggheten inte längre ökar i redan trygga områden. Skillnader över tid visar på en polariserad trygghetsbild i närsamhället.⁹ Därför behövs förståelse för helheten som skapas av att olika delar i kedjan är beroende av varandra, att de tillsammans ger bästa möjliga förutsättningar för medborgarna.

En allt viktigare faktor är tilliten till samhällets institutioner, till olika grupper och medborgare i samhället. Enligt tillitsbarometern (en nationell undersökning) har Sverige fortsatt en närmast unik position i världen vad avser tilliten till myndigheter och offentliga företrädare. Dock syns en tydligt vikande trend, framförallt i storstadsregioner och marginaliserade utanförskapsområden, som behöver tas på största allvar¹⁰. Urholkas tilliten kommer samhället få stora problem med polarisering och misstänkliggörande

---

⁶ Rapport anmäld brottslighet – en polisiär analysrapport om brottsutvecklingen fördelat på NYKO nivå 2018

⁷ BRÅ rapport 01/2019 – riskfaktorer vid brott mot enskild person

⁸ Utanförskapets pris – en nationalekonomisk samhällsanalys av samhällets kostnader mot barn och unga; Ingvar Nilsson, Anders Wadeskog 2012

⁹ Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2018

¹⁰ Tillitsbarometern, SCB 2009-2017

Enköping 2019-01-15

mellan människor och myndighetsinstitutioner. Det är både samhällsekonomiskt kostsamt och farligt, inte minst ur perspektivet sociala risker och oro. Här har även Enköping en utmaning då siffror från flera parallella undersökningar visar att det lokalt finns stora variationer, variationer som ökar över tid.¹¹

I Enköping var en av målsättningarna med tidigare avtal att bygga en kvalitativ tvärsektoriell samverkan mellan och inom myndigheterna. Fokus har varit att bygga välfungerande och stabila strukturer som gör sig allt mindre beroende av enskilda tjänstepersoner. Intentionen har varit att genom såväl styrning och struktur, men lika delar tillit, nå en bättre förståelse för de komplexa samhällsfenomen som är satta att förbättras. Uppföljning och erfarenheter av tidigare avtal är oundgängliga när framtida avtal ska skrivas. Idag är de delar som var satta som ambition införlivande. Det finns en tvärsektoriell organisationsmodell för det brottsförebyggande arbetet (Tryggare Enköping - TE), mål som formuleras inom TE hänger samman med bland annat säkerhetsledningssystemet i kommunen. Strukturer som Medborgarlöften, Trygghetstriangeln (GULT möte), veckovisa lägesbildsrapporter, operativ förebyggande metod, arbetsgrupper inom TE samt att det nu även från polisens sida finns avsatta personella resurser, som kommunpolis och områdespoliser, har bidragit till ett mer effektivt och träffsäkert arbete. Enköping har vunnit uppmärksamhet såväl på regional som nationell nivå för strukturen och organiseringen samt de i förlängningen visade resultaten¹².

Utmaningen framöver är parallellt med utveckling säkra upp de under flertalet år framarbetade strukturerna.

Slutsats

Enköpings kommun och Polismyndigheten har med bakgrund från gemensamma kontinuerligt framtagna behovsbilder, som baseras på ovanstående underlag, beslutat att prioritera fyra olika processmål för perioden år 2019-2022. Processmålen är inte i sig skilda från varandra utan vävs samman utifrån ett behov som ofta är komplext i sin struktur.

---

¹¹ Sociala kompassen – socioekonomisk och demografisk analys av Enköpings kommun på NYKO nivå 2018

Ökad framtidstro på Västerleden 2018-09-01

Liv och hälsa ung 2017

Rapport anmäld brottslighet – en polisiär analysrapport om brottsutvecklingen fördelat på NYKO nivå 2018

¹² Utvärdering studiebesök nationella BRÅ-myndigheten oktober 2018

Länsstyrelsen Uppsala län, kontrakterad för uppdragsutbildningar 2018- 2019

Efterfrågan föreläsningar om organisering av lokalt brottsförebyggande arbete, nationellt period 2017-2019

Övergripande mål och syfte

"I Enköpings kommun ska alla invånare känna trygghet, säkerhet och tillhörighet till samhället"

Prioriterade målgrupper:

I enlighet med Enköpings kommun och Polisens övergripande mål ska processmålen ha:

1. Ett fokus på tidiga insatser för att förebygga brott och främja trygghet
2. En särskild prioritering av insatser riktade för barn och ungdom, om inget annat anges.
3. Ett fokus på jämlikhet och jämställdhetsaspekter

Samverkansområden

1 Basera gemensamma framtida insatser och prioriteringar utifrån kontinuerligt uppdaterad faktabaserad lägesbild

Att bygga ett tryggt samhälle är att förena tankemönster och arbetsområden. Tillståndet av säkerhet och utsatthet för brott är inte samma sak som den upplevda känslan av trygghet för sig själv och omgivande samhälle. Tryggheten är ojämnt fördelad mellan grupper och strukturer, utsattheten är även den ojämnt fördelad. Faktorer som kön, ålder, utbildningsnivå, etnicitet, sexuell läggning, bostadsområde med mera, har betydelse för både den faktiska säkerheten som den subjektiva upplevda tryggheten. Det är viktigt att våga prioritera de områden och grupper med störst behov.

I en tid med ett allt mer intensivt informations- och desinformationsflöde, behöver parterna utgå från det som går att vidimera. Idag har arbetet större möjligheter än tidigare att prioritera åtgärder som går att säkerställa med en allt mer välfungerande aktuell lägesbild. Vi vet idag mer om behoven än tidigare och kan allt mer förutse eventuella händelser utifrån tidigare kunskapsinhämtning och dokumentation. Det gör att de behov som kan tänkas komma under samverkansavtalets tidsperiod ska utgå från fakta och allt mindre från tro och känsla vad som bör prioriteras. Detta är ett led i en långtgående process att skickliggöra parterna sinsemellan.

Vilka behov som styr ska även vägas mot vad medborgarna själva uttrycker som viktigt. För att säkerställa att så också sker och att det vägs in i lägesbildsarbetet, blir det angeläget att involvera medborgarna kontinuerligt - från planering till färdigt resultat. Verksamma metoder, som medborgarlöfte och medborgardialoger, som svarar upp mot behovet, skall användas.

Uppföljning ska ske med regelbundenhet och resultat skall komma berörda parter till gagn. Därför ställs krav på ett kommunikativt och lyssnande förhållningssätt från aktörer från kommun respektive polis.

Enköping 2019-01-15

Arbetet som helhet bör i högsta möjliga mån vara processinriktat och ha ett långsiktigt fokus, då det tar tid att bygga förtroende och strukturer som genererar trygghet.

2 Vidareutveckla och stärk arbetsinsatser för att öka tilliten mellan medborgare och offentliga myndigheter

”En kedja är aldrig starkare än dess svagaste länk”

Vikten att bibehålla och även öka medborgarnas tillit till samhällets funktioner, att känna sig sedda och hörda, bör inte underskattas då det finns tendenser att denna tillit sjunker¹³.

Som tidigare skrivits är tilliten en förutsättning för att bygga ett välfungerande samhälle. Tron att vi vill välgentemot varandra, att samhällets företrädare är opartiska och att samhällssystemet arbetar för oss och inte mot oss spelar en avgörande roll, inte minst i ett brottsförebyggande arbete.

Sverige har en stor fördel gentemot många andra länder i detta avseende – det skapar förutsättningar för att människor ska våga anmäla brott och ha tilltro till de rättsvårdande myndigheterna. I samhällen med låg tilltro växer misstänksamheten både medmänniskor emellan, men även mot samhällsinstitutioner. Korruption, nepotism, godtycklig rättvisa samt parallella rättsskipningssystem urholkar förutsättningarna för en fungerande demokrati. Redan vid tidiga tendenser till försämring eller polarisering bör insatser intensifieras. Därför behövs ett processmål om att stötta brottsförebyggande arbeten som motverkar en försämrad tillit. Att mäta om tilliten påverkas av de arbeten som kan tänkas genomföras är vanskligt. Viktigare är här att initiera och driva processer som forskningen eller beprövad erfarenhet visar ger effekt. Konkreta exempel är medborgarlöften eller medborgardialoger. Andra insatser kan komma ur parallella kommunala satsningar som exempelvis projekt framtidstro Västerleden – vars slutsatser även pekade ut en rad trygghetsbehov.

---

¹³ Nationella trygghetsundersökning, BRÅ 2018;
Tillitsdelegations slutbetänkande SOU 2018:47

3 Ömsesidigt ansvarstagande avseende utveckling av implementerade och/eller nyskapande metoder och kunskapsområden

I takt med att allt mer inrikta brottsförebyggande arbete från kvalitetssäkrade arbetsformer och insatser ökar även behovet av ömsesidigt utbyte i gemensamma metoder och kunskaper. I processmålet om ömsesidigt ansvarstagande härleds ansvaret för detta till både polisen och kommunens vidkommande. Det finns flera utmärkta exempel där parter utbildat och därmed kvalitetssäkrat varandras verksamheter. Allt från grundkunskaper till mer spetsutbildningar. Inte minst är detta viktigt för att ta bort ursäkten och kunskapsglapp vilket försämrar samverkan. Till detta kan läggas att det är kostnadseffektivt.

Avseende metodutveckling ses allt fler möjligheter till samägarskap runt frågor som berör såväl kommunen som polisen. Exempel som redan finns eller som planeras är Medborgarlöfte, SMADIT (samverkan mot alkohol och droger i trafiken), MBU (människan bakom uniformen) och SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid). Alla dessa är kvalitetssäkrade metoder sprungna ur ett behov att förbättra för medborgaren och öka samverkan runt förebyggande perspektiv. Ett annat kommande arbetsområde är samverkan med samhällsplaneringen avseende brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv. Det kan gälla såväl arbetsformer för att tidigt föra samverkan i konkreta byggprojekt till mer generella former av utveckling av samhällsbygget.

För att säkerställa att detta också blir ett vedertaget gemensamt ansvar skrivs ambitionen in i samverkansavtalet.

4 Trygga fortlevnaden av befintliga välfungerande strukturer för det brottsförebyggande arbetet

"Det är inte målet i sig som är det viktiga utan resan dit"

Enköpings samverkan mellan kommun och polis är en bra bit på väg. Det är ett resultat av ett mångårigt systematiskt förbättringsarbete och många medarbetares genuina vilja att samverka. Resultatet av det arbetet är en idag välfungerande struktur där behov lättare, tidigare och effektivare upptäckts och åtgärdas. Många av fallgroparna, såsom att göra frågor personberoende eller att anbefalla åt godtycklighet avseende vad som ska genomföras, är minimerade. Det betyder dock inte att arbetet är färdigt, långt ifrån. Det är än viktigare att säkerställa det långsiktiga arbetet; att strukturer och förutsättningar finns kvar även efter organisationsförändringar eller förändrade inriktningar. En grundförutsättning för en fungerande samverkan handlar om att personer kan bytas ut eller få andra arbetsuppgifter, men funktionerna och strukturen lever vidare.

Därför är parterna överens om att det sista processmålet skall verka för att säkerställa de upparbetade välfungerande strukturerna finns kvar och därmed vara en garant för ett långsiktigt åtagande avseende det gemensamma brottsförebyggande arbetet.

Samverkansmodellen

Framtagandet av vald samverkansmodellen är hämtad från Brottsförebyggande rådets kartläggning av framgångsrik samverkan kommun och polis.¹⁴ Den består av fem steg och kan i bildlig form ses som ett kretslopp. Arbetet börjar, pågår och avslutas för att startas igen. Detta följs upp av styrgruppen och verkställs av Tryggare Enköping (se bilaga 1) och det kommer att säkerställa att den strategiska planeringen av samverkansavtalet hålls ihop, på kort och lång sikt.

Samverkansmodellens fem steg:

1. Initiera samverkan

Någon av parterna tar initiativ till och föreslår samverkan utifrån ett formulerat problem. Den initieras om parterna kan enas om att det finns lokala problem som de tillsammans har möjlighet att påverka.

2. Egna förberedelser

Här klagörs respektive parts bild av problemet. Det består av två delar a) kartlägga, analysera och beskriva samt b) inventera den egna organisationens ekonomiska, organisatoriska och personella förutsättningar att angripa dem.

3. Gemensamma förberedelser

Här ska samsyn om problemet nås. Parterna utgår från sina egna problembilder, och gör därefter en gemensam beskrivning som efterföljs av en gemensam orsaksanalys och beskrivning av vilka åtgärder som bör genomföras för att nå framgång.

4. Genomförande

Parterna genomför de åtgärder som de samstämmt kommit överens om, på det sätt som är beslutat och under den tid som är avsatt. Uppföljning av hur processen går dokumenteras kontinuerligt.

5. Uppföljning

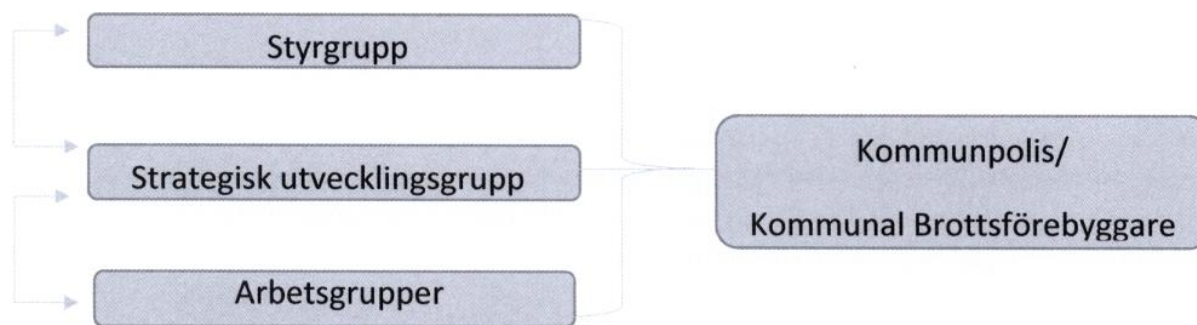
Uppföljningen innebär att fortlöpande granska kvaliteten på och effekterna av det genomförda arbetet och ge en fortlöpande återkoppling till styrgruppen (i Enköpings fall Tryggare Enköping). Uppföljningen görs både parallellt med samverkansprocessen genom protokoll och minnesanteckningar, samt efteråt när aktuell process avslutas, avgörande faktorer är tydligt definierad ansvarsfördelning och tidsram. Det bör finnas en blandning av uppföljningar, allt från intervjuer, enkätundersökningar och sammanställningar av ex. brottsstatistik.

---

¹⁴ Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete, Brå rapport 2010, ISBN 978-91-86027-66-7

Bilaga 2

Metod och modell för samverkan i Enköpings kommun

Styrgrupp för samverkansavtalet mellan kommun och polis

Styrgruppen prioriterar bland målen inom ramen för samverkansavtalet mellan kommun och polis och uppdrar till den strategiska utvecklingsgruppen Tryggare Enköping att omsätta målen i tydliga aktiviteter och åtgärdsplaner samt vid behov tillsätta tillfälliga arbetsgrupper för att uppnå önskat resultat.

I styrgruppen ingår kommunens verksamhetschefer inom social- och utbildningsförvaltning, säkerhetschef, brotts- och drogsamordnare, lokalpolisområdeschef/biträdande lokalpolisområdeschef samt kommunpolis.

Kommunens trygghetsarbete och det externa säkerhetsarbetet följs upp och kvalitetssäkras genom styrgruppen varje tertiäl. Undantaget är krisberedskapsområdet som följs upp årligen av Länsstyrelsen. Området är en del av det ansvar som åligger säkerhetschefen att leda, samordna och följa upp samt årligen redovisa till kommundirektör.

Enköping 2019-01-15

Strategisk utvecklingsgrupp Tryggare Enköping

Tryggare Enköping leds av kommunens brotts- och drogsamordnare.

Representanterna i gruppen ska för sin organisation eller förvaltning ha mandat att fatta beslut om operativa insatser, implementera de strategiska beslut gruppen tar och ska ses som en kommunikationskanal mellan den organisation eller förvaltning de företräder och styrgruppen.

Mål och syfte

Gruppen arbetar på uppdrag av styrgruppen för samverkansavtalet mellan kommun och polis. Den ska samordna, utveckla och initiera lång- och kortsiktiga insatser för medborgarna i Enköpings kommun inom områden såsom trygghet, säkerhet, skydd mot olyckor, brottsförebyggande arbete och krisberedskap. Tryggare Enköping är en arena där olika aktörer i lokalsamhället kan mötas och utveckla former för samverkan kring det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Gruppens syfte är att:

- öka säkerheten och motivera till trygghetskapande åtgärder i kommunen
- bidra till en effektiv samverkan inom Enköpings kommun gällande brottsförebyggande arbete och berörda säkerhetsområden
- samordna det kommunövergripande trygghetsarbetet och det externa säkerhetsarbetet på ett effektivt sätt
- tillsätta tillfälliga arbetsgrupper utifrån aktuella och prioriterade problemområden som drivs i projektform med en tydlig åtgärdsplan under en avgränsad tid

Tryggare Enköping arbetar mot kvalitetsmålet:

Enköping är tryggt och säkert för invånarna och de som vistas i kommunen